

המופתיות בנבואות הגאולה

פשט או משל?

מעובד משיחת הרבי לפרשת בחוקותי לקו"ש חכ"ז

ספר ויקרא פרק כו

(ג) אם בַּחֲקֹתַי תֵּלְכוּ וְאֶת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם:

(ד) וְנָתַתִּי גִשְׁמֵיכֶם בְּעֵתָם וְנָתַנָּה הָאָרֶץ יְבוּלָהּ וְעֵץ הַשָּׁדֶה יִתֵּן פְּרִיֹו:

רש"י על ויקרא פרק כו פסוק ד

בעתם: בשעה שאין לך בני אדם ללאת כגון כלילי שנתות:

ועץ השדה: הן חילוני סרק ועתידיו לעשות פירות:

• ומי לחשו לרש"י שמדובר בגשמים בעיתוי ניסי דלע"ל ולא פירש כפשוטו?

כדפירש החזקוני על ויקרא פרק כו פסוק ד

(ד) גשמיכם בעתם - אבל בשלא בעתם הם מרקיבים את התבואה.

ומדוע לא פירש כפשוטו שיהיה שפע רב ביבול עצי-הפרי כפשוטו?

שהרי הביטוי 'עץ השדה' איננו מוגבל לעצי סרק

[כי האדם עץ השדה - מדובר דווקא ב'עץ מאכל']

איבעית אימא: קרא

ממה שנאמר תומ"י לאחריו 'ונתנה הארץ יבולה' הרי גם עץ פרי אמור [כלול ב'יבולה']

[ומובן מזה שהגשמים באו בעונתם 'יורה ומלקוש']

על כרחך מדובר בעיתוי ניסי: 'גשמיכם' המיוחסים אליכם ומתייחסים לנוחיותכם:

איבעית אימא: סברא

מאחר ומדובר על 'בחוקותי תלכו' כלל ישראל ולא 'קהילה דתית' כל שהיא [כלי יקר] ע"כ בייעודים ניסיים דלעתיד, שהרי 'נתינת פירות' טבעית ישנה גם כאשר 'לא תשמעו לי' חלילה...

[ע"ד ההבטחה לשומרי שמיטה: וציוויתי את ברכתי.... כאשר כלל ישראל ישמרו שמיטה!]

כיצד תסדר גישת רש"י עם גישתו של הרמב"ם?

רמב"ם יד החזקה - הלכות מלכים פרק יב

(א) אל יעלה על הלב שבימות המשיח יבטל דבר ממנהגו של עולם או יהיה

שם חידוש במעשה בראשית אלא עולם כמנהגו נוהג.

וזה שנאמר בישעיה וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי ירבץ?

ספר ישעיה פרק יא

וַיֵּצֵא חֲטָר מִגִּזְעַי יִשְׂרָאֵל וַיִּנְצֵר מִשְׁרָשָׁיו יַפְרָה: (ב) וְנָחָה עָלָיו רוּחַ יְדוּד רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה רוּחַ עֲצָה

וּגְבוּרָה רוּחַ דַּעַת וְיִרְאָת יְדוּד:

(ו) וְגַר זָאֵב עִם כֶּבֶשׂ וְנֹמֵר עִם גְּדִי יִרְבֹּץ וְעֶגְל וּכְפִיר וּמְרִיא יַחְדָּו וְנֹעַר קָטָן נִהַג בָּם: ... (ט) לֹא

יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ בְּכָל הָר קִדְשֵׁי כִּי מְלֵאָה הָאָרֶץ דַּעַה אֶת יְדוּד פְּמִים לַיָּם מְכַסִּים

האמנם יגורו יחדיו בגן החיות או בין חייתו אדם?

[קובע הרמב"ם שזה:]

משל וחיזה! ענין הדבר שיהיו ישראל יושבין לבטח עם רשעי עכו"ם המשולים כזאב ונמר... **וכן כל כיוצא באלו הדברים בענין המשיח הם משלים** ובימות המלך המשיח יודע לכל לאי זה דבר היה משל ומה ענין רמזו בהן.

השגת הראב"ד

אל יעלה על הלב שבימות המשיח כו' עד משלים א"א:
והלא בתורה: והשבתני חיה רעה מן הארץ

ה'כסף משנה' מנסה להגן על הרמב"ם:

"ואין זו השגה, כמו שקאר הכתובים הם משל, גם זה משל על אומה רעה... אבל מה קראוי שנאמין בזה שהדברים הם גם כפשוטם בארץ ישראל כדכתיב "לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי, כי מלאה הארץ" הארץ הידועה וכן "והשבתני חיה רעה מן הארץ".

אבל בקאר ארלות, עולם כמנהגו נוהג והכתובים הם משל, שכן כתוב "לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה" – ובארץ ישראל יתקיים הפשט והמשל!

כלומר הוא מבחין

בין 'נס מקומי' במקום קדוש לבין 'שינוי חק טבע גלובאלי'

[שהרי גם עתה 'עשרה ניסים נעשו בביהמ"ק' וע"י הנביאים]

היש מקור להבחנה זו?

הבחינו בהבדלי הלשון בין שני המקורות:

תלמוד בבלי מסכת כתובות דף קיב/ב

אמר רב חייא בר אשי אמר רב: עתידין כל אילני סרק שבארץ ישראל שיטענו פירות שנאמר כי עץ נשא פרו תאנה וגפן נתנו חילם.

רש"י כתובות דף קיב/ב

כי עץ נשא פרו – מדכתיב תאנה וגפן נתנו חילם הרי עץ פרו אמור מה תלמוד לומר כי עץ נשא פרו אף אילני סרק ישאו פרו:

[כשיטת הרמב"ם – 'נס מקומי' לא נקרא 'חידוש']

ספרא פרשת בחוקותי פרק א

(ה) מנין שהעץ עתיד להיות נאכל תלמוד לומר עץ פרו. אם ללמד שהוא עושה פרו. והלא כבר נאמר עושה פרו. אם כן למה נאמר עץ פרו אלא מה פרו נאכל אף העץ נאכל:

(ו) ומנין שאף אילני סרק [====] עתידים להיות עושים פירות
תלמוד לומר ועץ השדה יתן פריו:

[כשיטת הראב"ד – שכן יהיו מופתים בעידן הגאולה בכל העולם]

אבל מלשון הרמב"ם משמע שלא ייבטל [שום] דבר ממנהגו של עולם
והלא גם 'שינוי נסי' בארץ ישראל נקרא 'חידוש במעשה בראשית'!!!

האמנם יחלוק הרמב"ם על גמרא מפורשת ועל ה'ספרא'??

פְּיטת 'עֲבוֹדַת הַקּוֹדֵשׁ'

החיד"א מבאר: שהצמחת פירות בעצי סרק / או צמחונתן של חיות
הטרף – איננה 'חידוש במעשה בראשית'! – [אלא 'חזרה למנהגו
המקורי' של העולם] כי כבר היה לעולמים קודם חטא עץ הדעת...

הרבי: הרמב"ם שולל לא רק 'חידוש במעשה בראשית' אלא גם 'שינוי
מנהגו של עולם' [הנוהג במשך אלפי שנים] האין זה 'שינוי'?

אלא מבאר הרבי את כל המובאות הסותרות:

1. האמנם לרמב"ם לא ישתנה דבר ממנהגו של עולם – ומה עם 'תחיית המתים'?!
[לפי הגורסים שעולם התחיה הוא 'עולם הבא' הסופי (הרמב"ן)
ניחא! כי אין זה חלק מתקופת 'משיח' – אבל לדעת הרמב"ם
שתחה"מ עדיין בימות המשיח - קשיא!]
2. ושואל ישנן שתי תקופות בימות המשיח? הראשונה: טבעית – השניה: ניסית!
3. יש להבדיל בין פעולות המיוחסות ל'מלך המשיח' עצמו – ובין פעולות של
הקב"ה?
[ראה דיוק בל' הרמב"ם: 'אל יעלה על דעתך שהמלך המשיח וכו']

• הפסוקים בישעיהו: 'וגר זאב עם כבש' הם בהמשך ל'ויצא חוטר מגזע ישי'
[משיח]
על כרחך אינם אלא 'משל וחידה'.

**בברכות: עצי סרק שבארץ ישראל [תקופה ראשונה טבעית – נס מקומי איננו שינוי]
בתו"כ: אילני סרק בכלל [תקופה שניה ניסית – אך לא חלק מפעולות המשיח] – מוסכם
גם על הרמב"ם!**

• הפסוקים בפרשת בחוקותי, בהם לא מוזכר כל קשר לאישיותו של משיח
לכן יסכים גם הרמב"ם שאי"ז מופרך שהקב"ה יעשה ניסים גדולים
[בלי קשר למשיח!]

**4. מהו העיקרון – לדעת הרבי – להנחה ש'משיח' עצמו איננו עושה אותות
ומופתים?**

[עניינו להביא 'שלימות ההלכה' דווקא בעולם טבעי [תחתונים]
וזה מבחנו!

**5. על מה מתבססת ההנחה שתהיינה 'שתי תקופות' והשניה תהא 'ניסית' מנלן
ההכרח לכך?**

[אחר חזרת שלימות התורה ושלימות עבודת בני ישראל –
כתוצאה מפעולות המשיח

יהפכו להיות בבחינת 'זכו' – דבר שגרום ענין נוסף:
שהקב"ה יראה נפלאות לחביבותן של ישראל]

**6. האם זה תלוי ב'זכו' [על ענני שמיא] 'ולא זכו' [עני ורוכב על החמור] ?
אולי בזה תלוי הויכוח אם משיח יכול לבוא 'מן מתיא' או לא?**

**7. או שמא גם במצב של 'זכו' משיח לא עושה מופתים – אלא שתלוי למי
מיוחסים המופתים?**

8. על פי הנ"ל כיצד נתווך הסתירה: מי הוא שיבנה את בית מהקדש?

... "וְיִרְדַּף צוּבָה וּבִרְכָה לְשָׁנֵי יָמוֹת הַבְּאִיחַ" ...